

Gipsbroek

Uw kind krijgt binnenkort een gipsbroek. In deze folder vindt u informatie over de gipsbroek, de behandeling vooraf, de plaatsing van de gipsbroek en de zorg voor een kind met een gipsbroek.

Rijnstate

**Neem altijd uw
verzekeringsgegevens
en identiteitsbewijs mee!**

Inhoud

	Pagina
Waarom een gipsbroek?	3
Behandeling van heupdysplasie	3
Behandeling van een dijbeenbreuk	5
De totale duur van een behandeling	5
Gipsbroek	6
Verzorging van een kind met een gipsbroek	8
Plassen en ontlasting	8
Huidverzorging	10
Wassen	10
Ondersteunen en tillen	11
Eten en drinken	11
Slapen	12
Spelen en bewegen	13
Kleding	14
Vervoeren	15
Aangepaste meubels	16
Controle gipsbroek	17
Veel voorkomende problemen	18
Nat gips	18
Vies gips	18
Ruikend gips	18
Kruimelend of slijtend gips	18
Jeuk	18
Huidirritatie	19
Informatie	19
Informatie over aangepaste kleding en hulpmiddelen	19
Belangrijke telefoonnummers	20

Voor het gemak spreken we in deze folder over uw kind in de hij-vorm en over de verpleegkundige in de zij-vorm. Wanneer er in de tekst 'ouders' staat, worden hiermee de 'ouders/verzorgers' bedoeld.

Waarom een gipsbroek?

Een gipsbroek wordt gebruikt als uw kind een (aangeboren) heupdysplasie heeft of een dijbeenfractuur.

Aangeboren heupdysplasie

Over een aangeboren heupdysplasie vindt u informatie in de folder heupdysplasie en/of de folder heupluxatie.

Behandeling van heupdysplasie

Uw kind wordt opgenomen in het Kindercentrum op de unit Kinderen in Rijnstate Arnhem. Uw kind gaat vervolgens een aantal weken in tractie. Het vervolg van de behandeling bestaat uit het aanleggen van een gipsbroek. Dit gebeurt op de operatiekamer onder narcose. De gipsbroek zorgt ervoor dat de heupkop vast blijft zitten in de heupkom.

Kind met heupdysplasie. Er wordt getrokken en gespreid met de tractie om de heupkop in de heupkom te krijgen.

Al wat langer in tractie met de beentjes gespreid. Met sportsokken over de voetjes behoudt het kind warme voetjes.

Bijna volledige spreiding met gewichtjes aan de voorkant. Die gewichtjes zorgen ervoor dat de heup in de kom wordt gedraaid (endorotatie).

Dijbeenbreuk

Ongeveer één procent van de kinderen onder de twaalf jaar krijgt te maken met een dijbeenbreuk (femurfractuur). De meeste dijbeenbreuken komen voor op de leeftijd tussen twee en vijf jaar.

Vaak is een ongelukkige valpartij de veroorzaker van deze breuken. De breuk kan dwars, schuin, of spiraalvormig zijn en kan gelokaliseerd zijn in het bovenste, middelste of onderste deel van het dijbeen.

Behandeling van een dijbeenbreuk

Bij kinderen jonger dan vijf jaar wordt gestart met tractiebehandeling. Deze behandeling zorgt ervoor dat de spieren van het been lang blijven. Hierdoor krijgt de breuk de kans heeft om aan elkaar te groeien en groeien de botdelen niet langs elkaar.

Als de breuk begint te genezen door vorming van callus (= botaangroei), kunnen wij bij uw kind een gipsbroek aanleggen. De behandeling kan dan verder thuis voortgezet worden.

De totale duur van de behandeling

Gemiddeld duurt de tractiebehandeling twee tot vier weken. De behandeling met de gipsbroek duurt ook twee tot vier weken. In totaal duurt de behandeling dus vier tot acht weken.

Kind met een dijbeenfractuur. Door de tractie wordt er aan het beentje getrokken om de spieren op te rekken om de botdelen in de juiste stand te krijgen en te houden.

Gipsbroek

Een gipsbroek is een sneldrogend of lichtgewicht gips, dat rondom het been aangelegd wordt. De gipsbroek zorgt ervoor dat de heup- of botbreuk in de goede positie blijft staan en niet meer kan bewegen.

Heeft uw kind een femurfractuur, dan wordt het gebroken been vanaf de taille tot aan de enkels ingegipst, het andere been wordt tot ongeveer het midden van het bovenbeen gegipst, met een uitsparing in het kruis. Bij kinderen met een heupluxatie wordt er meestal tot boven de knieën gegipst. Ook hier is er weer een uitsparing in het kruis.

De binnenkant van een gipsbroek is zacht, zodat de huid niet beschadigd raakt. Een gipsbroek krijgt uw kind meestal een periode van zes weken tot drie maanden. De gipsbroek kan niet worden afgedaan. Als er problemen zijn met het gips of als het gips niet meer goed zit (bijvoorbeeld doordat uw kind hard groeit), wordt er wel nieuw gips aangebracht (gipswissel). Dit gebeurt op de gipspoli.

Bij een heupdysplasie kan uw kind op deze wijze gegipt worden.

Maar ook dit is mogelijk.

Gipsbroek bij een dijbeenfractuur.

Verzorging van een kind met een gipsbroek

Bij de verzorging van een kind met een gipsbroek komen veel zaken kijken waar u als ouder op moet letten.

Plassen en ontlasting

Vies gips door ontlasting en/of urine is een veelvoorkomend probleem. Nat gips kan erg gaan ruiken en wondjes veroorzaken. U kunt het volgende doen om dit te voorkomen:

Als uw kind nog niet zindelijk is:

- Plaats als extra bescherming een kleine luier, maandverband of een kraamverband in het open gedeelte van de gipsbroek. Dit voorkomt dat het gips nat wordt. Daar overheen doet u dan de gewone luier (vaak één of twee maten groter dan uw kind gewoonlijk draagt).

Maandverband in de uitsparing van het gips en daarover een grote luier

De verpleegkundige kan u laten zien, met de gipsbroeken die als voorbeeld in het Kindercentrum aanwezig zijn, hoe dit te doen. Eerst een kleine luier in de uitsparing van het gips en daarover een grote luier.

- Het is belangrijk dat u uw kind regelmatig verschoont. Doe dit iedere drie uur.
- Bij ontlasting/diarree in het gips kunt u met in olie gedrenkte wegwerpdoekjes tussen gips en huid wrijven of vegen.

Als uw kind al zindelijk is:

- Bij zindelijke kinderen is het met een gipsbroek meestal goed te doen. Het is wel even zoeken hoe dit het beste gaat.
- Soms is het nog mogelijk dat uw kind gewoon op het toilet kan zitten, eventueel met behulp van een toiletverkleiner. U kunt dan een krukje of stoel neerzetten voor de benen, en een kussen doen in de rug. Nadeel hiervan is dat u het kind op het toilet moet tillen.
- Een andere mogelijkheid is het gebruik van een po (te lenen bij de thuiszorg) of een potje. Gebruik de po of het potje samen met een celstof-onderlegger (te koop bij de apotheek). Zo kunt u ervoor zorgen dat het gips droog blijft.
- Jongens kunnen in een fles plassen (te koop bij een thuiszorgwinkel).
- Gaat het te moeilijk om bovenstaande manieren te gebruiken, dan is het aan te raden toch luiers te gebruiken. Na de gipsperiode zal uw kind snel weer zindelijk zijn.

Huidverzorging

Huidinspectie van de huid rondom de gipsbroek is erg belangrijk. Als het gips nat wordt of schuurt, kunnen smetplekjes en/of wondjes ontstaan. Uw kind kan daardoor jeuk krijgen en door te krabben kleine wondjes maken onder het gips. Dit kan leiden tot infecties. Daarom is het belangrijk om het gips droog te houden.

Verder is het verstandig om het kind uit de zon te houden. Door de warmte kan uw kind namelijk gaan zweten onder het gips, waardoor smetplekjes zouden kunnen ontstaan.

Wassen

Het is niet de bedoeling dat het gips nat wordt. Daarom mag uw kind niet in bad of onder de douche. Zolang uw kind een gipsbroek heeft, kunt u hem wassen met een waskom en een washand.

Het wassen van de haren gaat het makkelijkst, wanneer uw kind op de rug op het aanrecht ligt, met het hoofd boven de wasbak.

Een wasbak speciaal om de haren te wassen

Voor de zekerheid kunt u een plastic zak (zoals een vuilniszak) over het gips leggen om te voorkomen dat het nat wordt.

Ondersteunen en tillen

Een kind met een gipsbroek moet u altijd bij de benen ondersteunen als u hem oppakt. Dus pak uw kind nooit alleen bij de oksels op.

Het dragen van een kindje met een gipsbroek

Eten en drinken

Kinderen in een gipsbroek bewegen minder dan normaal. Ze verbruiken daardoor ook minder energie en hebben minder calorieën nodig.

Door het gebrek aan bewegen kan er obstipatie ontstaan. U kunt dit proberen te voorkomen door uw kind veel te laten drinken en meerdere keren kleinere porties voeding aan te bieden. Bied zo min mogelijk gasvormende producten aan. Dit om darmkrampen te voorkomen. Gasvormende producten zijn: koolzuurhoudende dranken, uien, bonen, erwten.

Om obstipatie te voorkomen zijn er ook hulpmiddelen verkrijgbaar. Bijvoorbeeld kruidenthee voor een natuurlijke stoelgang of Roosvicee Laxo. Mocht dit allemaal onvoldoende werken, dan kunt u via de (huis) arts een recept krijgen voor laxantia.

Borstvoeding/flesvoeding

Borstvoeding geven aan een kind met een gipsbroek is heel goed mogelijk. Het is hierin even zoeken naar de beste manier voor u en uw kind. Een hoofdkussen/voedingskussen kunnen hier een goed hulp bij zijn. Voor kinderen die de fles krijgen, is het van belang dat u na de voeding uw kind echt even tijd geeft om goed te boeren. Dit gaat vaak moeizamer dan voorheen.

Slapen

Het slapen met een gipsbroek kan voor sommige kinderen erg lastig zijn. Andere kinderen hebben er juist helemaal geen problemen mee. Belangrijk is om goed te kijken naar de houding waarop uw kind in bed ligt.

- Het bed moet breed genoeg zijn voor de gipsbroek.
- Leg uw kind altijd op de rug in bed gedurende de nacht. Omdraaien met een gipsbroek gaat niet of heel moeilijk.
- U kunt eventueel kussens of een opgerolde handdoek (let op: een niet te dik of te dun kussen) onder de beentjes neerleggen, zodat uw kind zo comfortabel mogelijk kan liggen. Let er daarbij op dat het gips niet in de rug of buik drukt en dat er geen stuwing (= ophoping van vocht of bloed) in de voetjes en beentjes ontstaat.
- Houd bij het toedekken van uw kind er rekening mee dat hij het in zijn gipsbroek sneller warm heeft.
- Als uw kind wakker wordt, dan kan het zijn dat hij kramp heeft. Het masseren van voetjes en enkels kan verlichting geven.

De beentjes zijn ondersteund met handdoeken.

Spelen en bewegen

- Probeer uw kind zo normaal mogelijk te behandelen en bij zoveel mogelijk activiteiten te betrekken.
- Uw kind kan niet lopen, maar kruipen of tijgeren lukt vaak wel.
- Na verloop van tijd kan een kind in een gipsbroek zich vaak omrollen.
- In buikligging kan uw kind proberen te kruipen, door zich met de armen af te zetten, en kan hij lekker spelen.

Lekker spelen

Bij uitzondering gaat een kind in een gipsbroek soms staan. Dit mag als uw kind dit uit zichzelf doet, maar stimuleert u dit alstublieft niet! Ook neerzetten mag. Let er daarbij goed bij op dat uw kind niet kan omvallen of vallen.

Het is goed voor de rugspieren en om doorliggen te voorkomen, dat u uw kind minstens één keer per dag een half uur op de buik neer legt. U legt uw kind dan met zijn buik op een kussen.

Om spitsvoeten te voorkomen is het goed om regelmatig de tenen naar de neus te bewegen of te laten bewegen

Uw kind kan als het goed is in een gewone kinderstoel zitten. Ook in een kinderstoel spelen is mogelijk!

Er zijn hulpmiddelen te huur om het spelen en bewegen makkelijker te maken.

Kleding

De kleding die uw kind past, hangt af van de grootte van de gipsbroek.

- Een romper kunt u één of twee maten groter nemen, zodat het goed past over de gipsbroek heen. U kunt ook de eigen maat romper nemen en hem aan de onderkant loslaten of vastplakken met bijvoorbeeld schilderstape.
- Shirts en truitjes kunnen gewoon in de eigen maat gedragen worden.
- Broekjes en rokjes zullen één of twee maten groter gedragen moeten worden. Het kan handig zijn om aan het binnenbeen een drukknoop of klittenbandsluiting te maken.
- Ondergoed kan goed gedragen worden door aan beide zijanten klittenband te maken.
- Zorg ervoor dat uw kind sokjes aan heeft (in verband met koude voeten).
- U zou ook beenwarmers om de beentjes kunnen doen, dit fungeert dan als “broekje”.

Aangepaste kleding (meer informatie hierover vindt u op pagina 19).

Vervoeren

Uw kind is door de gipsbroek zwaarder en meestal breder dan normaal. Dit heeft gevolgen voor het vervoer.

Voor het vervoeren van uw kind is wettelijk vastgelegd dat dit moet in een ECE goedgekeurde stoel. Bij het dragen van een gipsbroek kunt u hiervoor ontheffing aanvragen via het CBR. Informatie hierover is terug te vinden op www.cbr.nl/10917pp.

Daarnaast heeft u een verklaring van uw arts nodig.

Een autostoel of wandelwagen kunt u huren bij de Vereniging Aangeboren Heupafwijkingen (VAH). Bij smaller gips kunt u een bredere kinderwagen of Maxi-Cosi gebruiken, eventueel opgevuld met kussens onder de billen. Bent u in het bezit van een Maxi-Cosy, dan is het mogelijk om een aangepaste Maxi-Cosy te "lenen" bij Maxi-Cosy. Heeft u zelf geen Maxi-Cosy, dan is bovenstaande mogelijk voor een klein huurbedrag.

In de buggy

Bij breed gegipste kinderen kunt u een tweelingwagen, een bolderkar of een fietszitje met open zijanten gebruiken.

Bij oudere kinderen kan een rolstoel uitkomst bieden, opgevuld met kussens of schuimrubber onder de billen. De rolstoel moet breed genoeg zijn en een verstelbare rugleuning hebben, omdat uw kind halfzittend is ingegipst. De beensteunen moeten volledig horizontaal kunnen om de benen te ondersteunen. Met kussens kunt u de stoel 'passend' maken.

Denk bij alles vooral aan de veiligheid van uw kind.

Aangepaste meubels

Een kind in een gipsbroek is zwaar en moeilijk te tillen. Om rugklachten bij uzelf te voorkomen, is een goede werk- en tilhoogte belangrijk. De volgende dingen kunnen u daarbij ondersteunen:

- hoog-laagbed, of bedklossen;
- uw kind beneden laten slapen (bij een ouder kind);
- de commode zo hoog mogelijk maken;
- box en babybedje met verstelbare bodem (in de hoogste stand zetten, zodat u niet te diep hoeft te bukken om uw kind uit box of bed te tillen);
- wipstoel zonder opstaande randen;
- zitzak om het kind in te leggen (deze vormt zich rondom het kind);

- een bed in de kamer plaatsen (bij grotere kinderen), omdat uw kind vaak niet de hele dag in de rolstoel kan zitten en naar boven dragen is erg zwaar;
- een tuinstoel om in te zitten (door verstelbare rugleuning erg prettig voor uw kind).

Controle gipsbroek

Als u thuis bent, is het de bedoeling dat u elke dag even het gips controleert. Aan de hand van onderstaande punten kunt u een goed observatie doen. Dit kunt u in het ziekenhuis alvast samen met de verpleegkundige oefenen.

- Zit het gips niet te strak?
- Zijn er geen scherpe randjes/uitsteeksels aan de gipsbroek?
- Zijn de voetjes roze en warm?
- Is het gips droog?
- Kunnen de voetjes en tenen nog bewegen?
- Zijn er geen drukplekken op de billen of rug? Dit kunt u goed bekijken als uw kind op de buik ligt.
- Bij zwelling van de voetjes kunt u proberen de voetjes iets hoger te leggen met behulp van een handdoek of kussentje. Houd in de gaten dat u niet op andere plekken drukplekken van het gips krijgt.

Mocht een van bovenstaande punten aanwezig zijn en niet verminderen/weggaan door aanpassen van bijvoorbeeld de lighouding, of als u twijfelt over iets, dan kunt u contact opnemen met de gipspoli (Telefoonnummer: zie pagina 18)

Tip: het masseren van de voetjes verbetert de doorbloeding in de voetjes.

Veel voorkomende problemen

Nat gips

Gips dat nat wordt, kan zacht worden, waardoor de vorm kan veranderen. Mocht het gips nat worden dan kunt u het droogföhnen. Goed opletten dat het gips en het been niet te heet worden.

Vies gips

Vies gips kunt u schoonmaken met een vochtige doek of met billendoekjes. Daarna kunt u het gips drogen met een niet te hete föhn.

Ruikend gips

Het is bijna niet te voorkomen dat gips gaat ruiken. U kunt zo nodig een luchtje op het gips spuiten (niet op de huid). Ook bij de apotheek zijn hier producten voor verkrijgbaar (bijvoorbeeld Nilodor of Diba geurverdrijver). Wel moet u goed blijven controleren of er geen reden is voor het vervelende luchtje, bijvoorbeeld een wondje onder het gips.

Kruimelend of slijtend gips

Aan de randen van kruimelend of slijtend gips kan eventueel vilt met een plakrand geplakt worden. Deze kunt u op de gipskamer van het ziekenhuis krijgen

Jeuk

Heeft uw kind veel last van jeuk, dan kunt u de huid deppen met lotion Alba (te verkrijgen bij de apotheek). Wrijf met behulp van een wattenstokje de lotion zo ver mogelijk onder het gips. De lotion geeft verkoeling

Let op: géén talkpoeder gebruiken, omdat dit gaat korrelen onder het gips. Probeer ook te voorkomen dat uw kind onder het gips gaat krabben. Hierdoor kunnen er wondjes ontstaan onder het gips.

Huidirritatie

De huid onder het gips goed schoon en droog houden is het belangrijkste. Op rode plekjes kunt u zinkzalf smeren. Eventueel kunt u met Cavilonspray (verkrijgbaar bij de apotheek) een beschermlaagje op de huid aanbrengen. Bij wondjes kunt u de gipskamer bellen.

Informatie

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

Vereniging Aangeboren Heupafwijkingen
Postbus 1143, 3860 BC Nijkerk

E-mail: bureau@heupafwijkingen.nl (voor algemene en overige vragen aan het secretariaat)

Informatielijn: 033 - 247 1464 of e-mail: info@heupafwijkingen.nl. Voor alle vragen over aangeboren heupafwijkingen. Tijdens kantooruren krijgt u een medewerker van het Verenigingsbureau aan de lijn, buiten kantooruren kunt u een antwoordapparaat inspreken, waarna u wordt teruggebeld.

Websites aangepaste kleding en hulpmiddelen

- www.kiehipwear.com
Hier kunt u informatie vinden over kleding, slapen, kinderwagens, buggy's, stoeltjes, haren wassen etc.
- www.hetgaiahoekje.nl
- www.ikkelief.nl

Tevens kunt u op Facebook informatie en ondersteuning krijgen in de volgende Facebookgroepen:

- Hipsterkids
- Heupdysplasie bij jonge kinderen

Belangrijke telefoonnummers

Kindercentrum, unit Kinderen, 088 - 005 8919

Poli Orthopedie, 088 - 005 7744

Gipskamer (binnen kantoortijden), 088 - 005 6679, Spoedeisende hulp (buiten kantoortijden)

Bij Rijnstate kunt u telefonisch en voor de meeste specialismen via www.rijnstate.nl uw afspraak maken.

Rijnstate,
uw ziekenhuis in de regio
Arnhem, Rheden en De
Liemers.

 @rijnstate

 facebook.com/rijnstate

Rijnstate

Postbus 9555

6800 TA Arnhem

T 088 - 005 8888

E info@rijnstate.nl

www.rijnstate.nl